

ERCIYES

KAYSERİ

Halk evi Dergisi

İÇİNDEKİLER

İlerleyen Kültür

Ziya Paşa'yı ve Namık Kemal Niçin Çok Severiz.

Yar Neredesin (Şiir)

Kayseri Ağzı Kelimeler Üzerinde

Araştırmalar

Yetişen Türk Kadını

Çocuk Düşürme ve Zararları

Sanat Okullarının Kurulması ve İlk Kurucusu

Kısırlık Hakkında Bir Kaç Söz

Ziraatimizin Kalkınmasında Pulluğun Ehemmiyeti

Kayserili Halk Şairi Hâdi ile Bir Konuşma

Türklük (Şiir)

Türk İşçisine (Şiir)

Servet **Dindoruk**

Raşit **Bener**

Sermet **Sahir**

Kâzım **Özyedekçi**

Rıza **Sembol**

K. **Özkarakaya**

Ahmet **Yeldan**

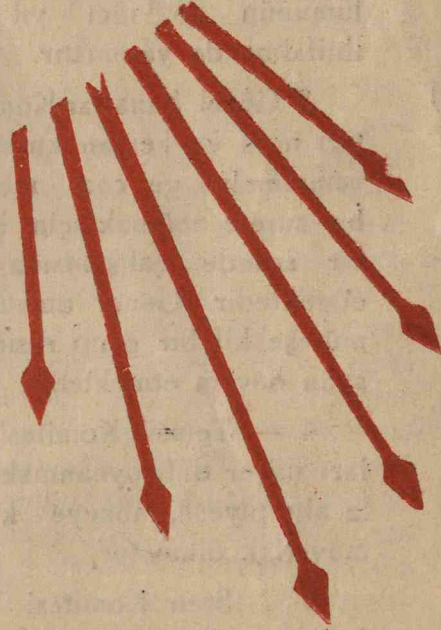
M. Edip **Tarım**

F. K.

Ferdi **Fahri**

Fikret **Kavafoğlu**

Fikret **Kavafoğlu**

SAYI

24

Kayseri Halkevinin Altı Aylık Çalışma Raporu

1 — İdare Heyeti haftanın muayen günlerinde toplantılarını muntazaman yapmış ve altı ay içerisinde 113 karar vermiştir.

2 — Dil Edebiyat Komitesi: Muhtelif mevzularda sekiz konferans tertip etmiştir. Bunlardan başka Atatürk'ün Kayseriye geliş günü ve Namık Kemal'in Ölümünün 56. ıncı yıl dönümü ihtifalini de yapmıştır.

3 Güzel Sanatlar Komitesi açtığı nota ve keman kursuna devam etmekte ve cazı mükemmel bir surete sokmak için hummalı bir suretle çalışmasına devam etmektedir. Genç amatörlerden müteşekkil bir grup resim kursuna devam etmektedir.

4 — Temsil Komitesi, Bazılarını ikişer defa oynanmak suretiyle altı piyesi sahneye koymaya muvaffak olmuştur.

5 Spor Komitesi: Üç defa dağ gezisi tertiplemiş ve bunlarda ikisi Erciyes zirvesine çıkmış olmuştur. 2000 metrelik bir koşu tertip etmiş ve bu koşuda derece alanlara mükafatlar vermiştir.

6 — Sosyal yardım: Muhtelif şekilde ve yerlerden bağış olarak aldığı 600 lira ile 28 Fa-

kir talebenin okul levazımını temin etmiş ayrıca 13 fakire de para yardımı yapmıştır.

7 — Ders hane ve kurslar Komitesi. Hiç okuyup yazma bilmiyenlere bir kurs açmıştır. Ayrıca bayanlar içinde muhabere kursu açmış, devam etmektedir.

8 — Kitapsaray ve yayın komitesi: 4500 kitabı ihtiva eden kütüphanemizin muntazam bir şekilde yürütmesine çalışmakta ve her an yeni yeni eserlerle zenginleştirmektedir.

9 — Köycülük komitesi: Nebatlara âriz olan kevzi ve tırtıllar hakkında birer bröşür bastırarak bütün köy ve şehire tevzi ettirmiştir. Bu konu üzerindeki çalışmasına devam etmektedir.

10 — Tarih ve Müze Komitesi: şehrimizdeki tarihî eserleri ve âbideleri daima korumak için tedbirler almakta ve üzerlerinde etütler yapmaktadır. Bu suretle şehrin müzesini günden güne zenginleştirmeye çalışmaktadır.

11 — Bu çalışmalardan başka üç halkevili arkadaşın nişanları ve kızılây, çocuk esirgeme, yardımsevenler vesair kurumların senelik toplantıları salonlarımızda yapılmıştır.

KAYSERİ Halkevi Dergisi

YIL: 3

1 İkinicikânun 1945

SAYI: 24

İLERLEYEN KÜLTÜR

Servet Dindoruk

Kabul etmek gerektir ki, bütün bu ortaçağ günlerini hatırlatan benzeri görülmemiş boğuşmalara rağmen, kâinatın sırlarını biteviye meydana vurma sebeble, bugünkü insanlık âleminde kültür, ilerlemektedir. Nasıl ki bir insanın hayatında arasına görülen krizler, o insanın ömrü boyunca, hiç durmadan, yaşayışına hakim, hastalıklar değillerse, bu dünya hali de gelip geçici bir krizden başka bir şey değildir. Bir insanın yaşaması için, nefes almak, nasıl beşikten mezara kadar zarurî olan bir hareketse, dünyanın da elden bırakmayacağı şey harp değil, kültürdür. Mevzuu böyle bir koyuş haline getirdikten sonra, kültürün ne suretle doğduğunu ve insan toplumlarıyla kâinat sırları arasındaki ilerleme münasebetlerinin ehemmiyetini, incelemeye çalışalım.

İnsan oğlu, varlığına mâna veren kâinat içinde, her gün bir derece daha kuvvet buldukça, kâinata

kendi zevk ve hevesine göre yeni bir düzen verme yolunu tutacak kadar ileri gitmiştir. Gün görmüş kâinat ise, insanların bu hareketlerinde, bir küstahlık görmediği gibi bilâkis bu hareketleri bir saygı gösterişi telâkki etmiştir. Ne tuhaf, yerden yere çalınmakta olduğunu gördüğümüz hallerde bile o, sanki bir erkân minderinde, kendisine gösterilen saygı hislerinin keyfini çıkarmaktadır. Mülâyim tabiatlı kâinat, yalnızlıktan bunaldığı sıralarda, kim olursa olsun, kendisini arayanın kollarına atılmaktan zevk duyacak kadar emek bilir ve munisdir. İnsan ihtiraslarıyla hırpalanmanın hazzına hasret çekecek kadar muhabbet müptelâsıdır. Üstelik kâinatta gezilecek ne süslü bahçeler var, içilecek ne billûr sular, duyulacak ne baş döndürücü şiirler vardır.

Bazı insan toplumları, insanla kâinat arasında, işte bu tuhaf ve ezeli münasebetlerin karanlık ve alaca karanlık yollarında seyyahat

etmenin tiryakisi olmuşlardır. Bu seyahatler ise onları sır ve hikmet dolu kâinata emekleri ve teklifsizlikleri nisbetinde âşına etmiştir.

Kâinatın âşinası olmak ne müthiş bir başarıdır. Artık o insanın gözünde eşyanın ne kıymeti vardır. Eşya, onun sırrına vakıf olduğu bütünün, bir zerresi değil midir? Bir eşyaya bağlanış cidden büyük bir zavallılıktır. Kâinatı tatmadan eşyada lezzet arayış nekadar beyhude bir iştir.

İşte bu mülâhazalar sebebledir ki bazı müsbet görüşlü insan toplumları, kâinatın çekici kuvvetine bağlanmakta tereddüt etmemişler, meraklısı oldukları bu kâinat seyahatı ile, bir nefes darlığına değil bir ufuk genişliğine kavuşmuşlardır. İleri sıfatını hak eden toplumlar, böyle yaşayan, böyle çalışan toplumlar olmuşlardır.

Bazı insan toplumları ise, yalnız eşyaya bağlanmışlar, hâdiselerin sebeplerini, şuur ve muhakemeleri dışında, telkin ile varlıklarına inandıkları kuvvetlere yüklemişler ve kâinatı kavramanın güçlüğünden kaçınarak ona âşına olmanın feyizlerinden mahrum kalmışlardır. Mesafe alabilmek için, gözü yakına değil uzağa dikmek, parçayı, esaslı öğrenbilmek için bütünü kavramak ve nefse itimat rahatlığını elde etmek gerektiğini düşünmemişlerdir. Bu-

gün hâlâ bu durumda olan toplumlar vardır ki, bunlara geri kalmış toplumlar diyoruz.

Böyle bir hükmü de elde ettikten sonra bütün bu söylediklerimizi, birkaç soru ve karşılık yolu ile varacağımız umumî bir hükümle neticelendirelim:

— Bir toplum ne suretle ilerler?

— Bir toplum yalnız eşyayı bilmekle değil, kâinatı kavramakla ilerler.

— Kâinatı kavramak ne ile mümkündür?

— İlerleyen kültürle

Evet, bir toplum, bir memleket ancak ilerleyen bir kültürle hayatını devam ettirebilir. Bir memleket insanları nekadar zengin ve ne kadar zeki olurlarsa olsunlar, ilerleyen dünya kültürünü tam manasile benimsemiyorlarsa, o memleket çökmeğe ve o insanlar mahvolmağa mahkûmdurlar. Çökmek ve mahvolmak gibi âkibetlerle bugünkü Atatürk Türkiye'si arasında hiçbir münasebet kurulamayacağına ve düşünölemeyeceğine göre, yurdun her köşesinde, şehirde, kasabada, köyde, evde, dairede, gazonoda, sokakta, fırsat bulabildiğimiz her yerde, göğsümüz, şöyle bir istekle dolup boşalmalıdır: İlerleyen kültür!.. İlerleyen kültür!..

ZIYA PAŞÂYI ve NAMIK KEMAL'İ NİÇİN ÇOK SEVERİZ ?

Raşit Bener

Hiç şüphe yok ki insanları insan eden ve insanlığını bildiren, varlıklar, yine o insanların içinden doğup büyüyen, yetişen mütefekkirler, bilginler, büyük fen adamları, edipler ve şairlerdir. Eğer saydığım sınıfta bu büyük adamlar olmasaydı insanlar, tabiatın sinesinde iki ayak üzerinde yürüyen basit bir mahlûk olmaktan kurtulamazdı. Bu itibarla iddiamı sağlayacak misal olmak üzere şimdilik iki kıymetli ve değerli büyüğümüzü, Ziya Paşa ile Namık Kemalimizi hatırlatmayı muvafık buldum. Ve bu iki büyük kıymetin tarafımızdan niçin bu kadar çok sevildiğini tebarüz ettirmeye çalıştım.

Ben şahsan bu iki büyüğün tam manasiyle hayranı olarak terbiyevî ve edebî tesirleri altında yaşıyor ve kendilerine maddî ve manevî her hususta şükran borcu ile bağlı bulunuyorum. Zaten memleket davasını bir kutsal ödev kabul ederek canla başla çalışan hangi memleket

evlâdı bu iki edibi ve hürriyet âşkını sevmez ?

Birader, adamı adam eden pak-i sirettir,
Beşerde sanma kim matlup olan bu cism-i surettir.

Tevazu pişigânın herkesi eyler namını tebcil
Cihanda mazhar-ı nefrib olan erbab-ı

Sabûr ol, boş bulunma eyleme bir kimseyi
Kıyâmette cehennemde

Kişiyi kendi cehlin bilmemek mahza
cehalettir.

Vefadar ol vefa insana lâıyk bir zarurettir.

Ziya paşadan aldığım şu beyitlerde görüldüğü üzere bir ferdin ancak tam bir karakter sahibi, olmasıyla adam olunacağına işaret olunuyor ki her sözü hikmeti bir mahiyet kazanmış olan ve terbiyevî bir kıymetin ifadesi bulunan asilâne görüşlerin sahibi şahsa insan nasıl hayran kalmaz ve huzurunda saygı ile eğilmez!..

Namık Kemal'e gelince: Türk

Milletinin istiklâli ve hele hürriyeti
hesabına ve inkişafı uğruna yazdığı
yazılar, söylediği şiirler, ve niha-
yet de şahsî varlığını hesaba kat-
mıyarak her türlü felâketi milletin
tekâmülü namına göze alan bu va-
tansever cesur şairin

Ne efsunkâr imişsin ah didarı hürriyet,
Esiri aşkın olduk gerçi kurtulduk esaretten.
sözlerini görüp de bütün insanlığın
âşık olduğu hürriyete karşı olan
meclubiyetinin açıkça o zaman hay-
kırışına hayran olmamak ve kendi-
sine bağlanmamak imkânı var mı?

Usanmaz kendini insan bilenler halka
hizmetten

.....

Çok ak görmezsen de saçında sakalında
Elminneti lillâh yüzü ak, alnı açıktır.

diyen ve faziletin, olgunluğun ve
nihayet terbiye ve ahlâkın fert-
ler için değerinde paha biçilemez
kıymetler olduğuna işaret etmek
istiyen

Dönersem kabbeyim millet yolunda bir
azimetten

.....

diye haykıran bir vatan ve millet
âşkıının ölmez timsali olan şairi
kimler bağrına basmaz ve kendisini
rahmet ve şükranla anmaz.

Raşit Bener

YAR NERDESİN ?

Sabah umulmaz oldu,
Yar, nerdesin, nerdesin!..
Gözler yumulmaz oldu
Yar nerdesin, nerdesin!..

Tutuldum, ağındayım,
Çiğdemim., dağındayım,
Bülbülüm, bağındayım
Yar nerdesin, nerdesin!..

Kuş gelir öter gider.
Meyveler yeter gider,
Ömrümüz biter gider,
Yar nerdesin, nerdesin!..

Sermet Sahir

FOLKLOR KÖŞESİ :

KAYSERİ AĞZI KELİMELER ÜZERİNDE ARAŞTIRMALAR

Kâzım Özyedekçi

(Geçen Sayıdan Devam)

Kelimeleri okuyuculara sunma-
dan evvel bir iki önemli nok-
taya temas etmek istiyorum.

Bunlardan birincisi : Ağız
değişikliği, acaba nasıl ve neden
olmaktadır ?

Sualin peşisıra hemen şunu da
ilâve edivereyim ki bu konu ta-
mamen benim haddim dışında
bir ihtisas ve bilginlik işidir. Bu-
nu itiraf ederek böyle bir haddi-
ni bilmezliğe kalkışmaklığım ve
buna burnumu sokmaklığım bu-
günkü dil mesele'lerine ait olay-
lardan istidlâl yolu ile çıkaracağı-
mı sandığım neticelerden aldığım
cesareten ileri gelmektedir. Ya-
nıldığım noktalar olursa hoş gör-
me dilerim.

Hepimiz biliriz ki dil, insanlar
arasında ortak anlaşma ve konu-
şma vasıtasıdır. Konuşma, kelime
dediğimiz manalı sözlerin bir dü-
zene göre sıralanmasından mey-
dana gelen cümlelerle olur...
Cümleleri meydana getiren ke-
limelerden hiçbirine hiçkimsenin
tasarruf hakkı yoktur. Herkes
bunu istediği tarzda söylemek ve
kullanmakta serbesttir. Yanlış

telâffuz ettiği bir kelimeyi düzet-
mesi için kimsenin yüzüne gelip-
te :

— Affeders'niz, bunun doğrusu
şöyledir. diye ikaz edemeyiz ve
daha ileri giderek ihtarda bulu-
namayız da ...

Kimse bunu yapacak durum-
da değildir. Bu, medenî cesaret
meselesi olduğu kadar da " fahrî
eğitmenlik ", daha yerinde ve
başka deyimle " ukelâlık ", olur
ki kimse bunayanaşamaz. Hattâ
biz öğretmenler bile talebeleri-
mizin şive hatalarını düzeltirken,
karşımızdakilerin talebemiz olma-
sından aldığımız cesarete, kendi
öğretme durumumuzun içten ge-
len kaygusunu da katarak bir
usul ve nizam çerçevesi içinde
bin kaygu ve endişe ile hareket
ediyoruz...

Eğer saydığım bu iki hale ilâ-
ve edilmesi icabeden daha bazı
cihetler öğretilmekte var olmasa
bu iş, bugünkü kolay gibi gözük-
tüğü şekliyle yapılamazdı. Bunu,
öğretme ödevi ile yüklü bulun-
mayan herhangi bir münevverî,
için düşünürsek mesele o zaman
büsbütün nezaket ve imkânsızlık
arzeder.

Hiçbir endişe va kaygu altında

olmayan bir kimseyi, intibaha davet onun izzeti nefsinin incitebileceği ve hatasının açıkça yüzüne vurulmasını hazmedemiyecek onu muğber edebileceği için, çok sabır isteyen bir mesele ortaya çıkarabilir.

Gerçi bazı gazeteciler bu konuda gazete sütunlarında bazan dökanağlı bir dille hataları teşhir ve bunu sahibinin yüzüne vuyorlarsa da bu, nihayet bir kinden doğan çekiştirme olmaktan ileri gidemiyor.

Asıl maksattan uzaklaşır gibi olarak, lâfı bu kadar uzatmanın neticesini şuna getireceğim ki ; herkesin her kelimeyi istediği gibi telâffuzuna kimsenin karışmaması ve faraza züppeler âleminin terviç ederek etrafa tohumlarını attığı ve onların da tutunarak yerleşip kaldığı söylenişler o bölge ile henüz fantazik ceriyanda uzak kalmış olan bölge ağzında bir fark hasıl ediyor. Buna katılan zamanın bel toleransı içinde bu arada türeyen taklitçiler de bir hava yaratıyor ve onu başkalarına da teneffüs ettirmek suretile safiyete malik ilk havayı bozuyor, kirletiyor ve değişiklik meydana getiriyorlar..

(Gelecem - Gelecim) (Gidecem - Gidecim) Misallerindeki gibi ...

Zannımea ağız değişikliğinin ilki değilse de sebeplerinden bi-

risi bu hallerdir.

Âmillerden ikincisinin tohumu da; memleket havasında icabında esinti meydana gştirecek kadar nefesi kuvvetli yazarların, icabında her hangi bir kelimeyi diledikleri gibi söylemeleri ve yazmalarında ve bunlarda derhal kabule ve taklide mazhar olarak etrafa dağılmalarında olsa gerek. Meselâ: Şu bizim bildiğimiz "yanlış" sözünü birkaç tanınmış yazarımızın ağzında "a" harfi uzatılarak ve vurgulanarak "yaanış" diye işittim. Eski imlâdaki bildiğim yazılışında içinde genizden gelen bir "Kâf" da bulunan bu kelimenin, o yazılıştan kalma bir alışkanlıkla böyle söylenildiği bahis mevzu olamaz. O halde bu söyleyiş bir revaç bulup da yayılırsa eskiye bağlı kalanlara yeniler arasında bir söyleyiş farkı doğmuş olacaktır.

Fonetikte başlıyan bu hal imlâya da geçerek yerleşip kalabilir ;

Bunu, yüzde doksanı ağızdan dolma, kulaktan kapma ile öğrenen halkımız için ve bunlardan doğarak ilk konuşmayı yine bunlardan öğrenecek nesil için düşünürsek, elbette doğru telâffuz bozulacak ve değişecektir.

Ağızdan kapma ve kulaktan işitmenin doğru bir öğrenim sağlayacağını ve bunun sıhhatli bir yol olduğunu hiç zannetmiyorum.

HUKUK KÖŞESİ :

YETİŞEN TÜRK KADINI

Rıza Sembol
Ürgüp Sorgu Hakimi

Bu mevzu ile ilgili yeni türk kadınına temas ederken eski türk kadınına hatırlatmak lüzumuna da hissetmekteyim. Zira dün görmeyen bu günü anlamak mümkün değildir.

Bu günkü yeni türk kadınına bir tabloya benzetirsek, bu tablonun çerçevesi de eski türk kadınıdır. Bunlar aynı zamanda ve yan yana yaşamakla beraber hakikatte farklı âlemlere bağlılardır.

Eski türk kadını her şeyden ziyade manviyata bağlı idi. En büyük gaye bu inaçlarını muhafaza etmek ve hayata ona göre düzen vermek olduğundan maddî bütün endişeler ikinci plânda kalırdı. Vatan ve millet gibi ye-

ni zaman mefhumlarına da sahip olmayıp yalnız iman ve küfür diyarı olmak üzere iki diyar tanırdı. İnsanları dil, ırk, renk ve milliyet ile de ayırmıyarak sadece iman ile ayırır ve dünyanın her türlü nimet ve külfetlerini büyültmeyi bir günah sayar, oluruна göre yaşamayı ve hayatın tatlı ve acı her cilvesine katlanmayı bir insanlık vazifesi bilirlerdi.

Eski türk kadını, ruhî ve içtimai münasebetlerde çok dar ve kapalı bir çerçeve içinde yaşardı, daha çocukken yüklendiği çarşafı âdeta tecrit edilmiş bir haya girer, yüzüne çektiği peçe ile dünyayı kendine zindan

Bu "Dolma" ve "Kapma" muhkak ki birçok doğruları içeri ve yanlış yapacaktır.

Misal üzerinde konuşayım :

Kayseride kocabaş hayvanları, çift ve döven sürerken dürtmek için kullanılan ucu çivili "meses" denen bir deynek vardır. Bunun ucundaki o çiviye "nodul" derler.

Bartında "üğrende" denilen

mesesin bu çivisine "modul" denir. Bunun aslında hangisinin doğru olduğunu bilmemekle beraber mutlaka ikisinden birisi olacağı söylenebilir. Hangisi doğru olursa olsun bu "N" ve "M" sesleri farkı neden oluyor? Elbette "kapma" ve "dolma" burda rol oynamıştır.

(Sonu var)

ederdi. En yakın akrabalarından başka hiç bir erkele temasa gelmesine müsaade edilmezdi. Hattâ sesini bile işittirmekten korkar adları işitilir korkusu ile "Yahu" "Baı" gibi kelimelerle çağırırdı.

Keza eski türk kadınının bütün varlığı erkeklerinin mes'uli yetine terkedilmiştir. Ayrılmak ve boşanabilmek hakkı yalnız kocaya ve kocanın iki dudağı arasına bırakılmıştır. Mahkemenin kararına, hakimın hükmüne lüzum kalmadan, kocanın "Karı, benden boş ol" demesi ayrılmaya ve boşanmanın tahakkuk etmesine kâfi idi.

Hûlâsa: İnkilâptan evvel türk kadını hür değildi. Kulluk hayatı içerisinde yaşıyordu. Erkeklerle müsavi hakka malik değildi. O devrin hukuku, ahlâk ve terbiye sistemi onun yüzüne kendi evinin penceresinin kapatıyordu. Kendisini mutfak ve beşik mahkûmu olarak yaşıyordu.

Türk inkilâbı ise kadını bu kulluk hayatından hürriyetine ve geniş manada haklarına kavuşturdu. Bu suretle orta zaman dünyasından ayrılan bugünkü Türk kadını, artık o dünyadan kopmuş ve bir daha dönmeyecek kadar uzaklaşmıştır.

Eskiden hakkına karar vermekten menedilmesine mukabil,

bu günkü Türk kadını milletin mukadderatını idare eden yüksek mecliste, Millet Meclisinde, rey sahibidir.

Eskiden mutfak ve beşik esiri olmaya mukabil inkilâbın hür ve ileri görüşü hayatın bütün çalışma sahalarında kadını erkekten ayrı tutmamaya hususî bir dikkat göstermiş, millet fertlerinin fikir ve beden kabiliyetini, millet hürmeti yolunda kömeleştiren ve nizamlıyan her rejim gibi, Türk Cumhuriyeti de kadını, ne sadece mutfaka, ne sadece beşiğe, fakat ne de sadece fabrikaya bağlamamıştır. Hak ve vazife taksiminde her hangi bir ayrılık nazara almamıştır.

Rejimin idaresi, en belîğ ifadesini şu kısa cümle içinde bulur:

Türk kadını hürdür...

Türk kadınına, hak ve hürriyetinin en büyük müjdesini yine Ebedî Şef Atatürk vermiştir. Atatürk, "Bir hey'eti içtimaiye, cinsiyetinden yalnız birinin icabatı asriyei iktisap etmesi ile iktifa ederse, o hey'et-i içtimaiye yarından fazla zaaf içinde kahr" demiştir.

O günden beri alınan her yeni karar, bu ileri görüşün bir tatbiki olmuştur.

(Sonu var)

TIP KÖŞESİ

ÇOCUK DÜŞÜRME VE ZARARLARI

Dr. Kâmil Özkarakaya

Yedinci aydan önce inkitaa uğrayan gebeliklere çocuk düşürme diyoruz. Bu aya kadar ceninin boyu 35 cm. dir. Çocuk düşürme, diğer memleketlerde olduğu gibi Türkiye'de de epiyce yekûn tutmaktadır. Henüz bu hususta istatistik yapılmamakla beraber, kanaatimce hemen 3-5 doğuma karşı bir düşük rashyor. Mamafih hükümetimizin güttüğü nüfus siyaseti çocuk düşürmenin kısmen olsun önüne geçmiş sayılır. Hiç şüphe yoktur ki nüfus artımının önemli âmillerinden biri düşük azlığıdır.

Düşükleri, itiyadî, tıbbî ve cinaî diye üç kısma ayırabiliriz.

Tıbbî düşükler: Gebelerde bulunan bir takım kalb, damar, ciğer ve böbrek v. s... hastalıklar dolayısıyla mütehassıs hekim tarafından yapılır. Bu hastalıklar dışında çocuk düşüren veya düşürtenler ceza görürler.

Bu yukarki sebeplerden dolayı yapılan düşüklerin sonu da salimdir. Tek tük ölüm vak'aları görülse de bu, teknik hatadan ziyade kadında bulunan diğer hastalık sebebidir.

Bir de itiyadî düşükler var demiştik. Bunun sebepleri:

1 — Rahim hastalıkları: Retrofleksio uteri, myomatosis, infantil uterus, ve diğer uterus malformasyonları,

2 — Yumurta hastalıkları: Mol idatiform, plasenta previa.

3 — Hormonal bozuklukları: Lutein azlığı, thyreotoksicos.

4 — Devran hastalıkları: Asistoli, cronik nefrit.

5 — Enfeksiyonlar: Grip, piyelit, kızıl, kızamık, tifo, frengi...

6 — Kimyevî maddeler: Fosfor (kibrit), kurşun, sarı sabun ve belki de çok miktarda kinin.

7 — Gebe vücudüne yapılan trauna: Düşmek, itilmek, ağır kaldırmak, şiddetli ıkımak ki bunlar cinaî düşüklerde sebep gibi gösterilir ve bunu yapan anne kendini böylece müdafaa eder.

8 — Ruhî sebep: Harp ve zevcin ölümü v. s. gibi benim asıl anlatmak ve üzerinde durmak istediğim cinaî düşüklerdir.

Bunların bir çok sebepleri vardır ki başlıcaları şunlardır.

A — Çok çocukluluk

B — Fakirlik

C — Rahat bir hayat geçirmek arzusu

D — Hayvanî arzuyu istediği gibi temin edebilmek isteği

E — Eksantrik kadınların vücutlarının bozulacağı korkusu ve sıkıntı addettikleri çocuk bakımından çekimeleridir. Bunlara daha da ilâve edilebilir.

Sanat Okullarının Kurulması ve İlk Kurucusu

Ahmet Yeldan

Ondokuzuncu yüz yılın başlarında Avrupada tekniğin sanatlara tatbikile başlayan makine inkilâbı bütün dünyanın iktisadî ve sosyal hayat nizamını değiştirerek, millî piyasaları adeta tek pazar haline getirme yolunda büyük adımlarla ilerlemekteydi. Bu inkilâbın kaptilâsyonlar yüzünden Osmanlı İmparatorluğu için yıkıcı, istilâcı olan tesirleri memleketin iktisadî hayatı üstüne bütün

ağırlığıyla çökünce, yarı müstakil bir pazar haline getirmeğe başladı.

Bir sömürge olduğu gibi memleketin asıl sahiplerinden üstüne ve geniş imtiyazlara dayanan yabancıların, bütün iktisadî teşebbüsleri ele geçirebildiği bir memleket ve başında ecnebi müdahalelere daima küçük düşerek, miskinlik ve âcz içinde boyun eğerek katlanan her yabancı ve

Bu düşünce sevkile yapılan düşükleri gebe ya bizzat kendisi yapar veya mahallenin bilgisiz koca karısı vasıta olarak yapar.

Düşüğün seyri takriben % 90 fenadır. Ya içerde bir yumurta parçası kalmış veya bir kanama vuku bulmuş veyahutta vasıta olarak kullanılan pis şeylerden dolayı bir enfeksiyon olmuştur.

Cinâf sınıfa dahil olan düşükler nelerle yapılıyor? Kısa olan şu doktorluk hayatım bana göstermiştir ki her yerin kendine has usulü olmakla beraber en çok kullanılan şeyler şunlardır. Kibrît çöpü, tığ, süpürge çöpü, firkete, çorap mili v. s. Bunlarla yapılan düşüklerin sonu çok vahimdir. Vaktinde hekim getirilen vak'alar kısmen önlenebiliyor. Böyle hallerde yapılacak te-

davi önüne geçilebilecek haide ise durdurmak, önüne geçilemeyecek halde ise bakiyeleri de temizlemek,

Cerviksin açıklığına ve hastanın ateşine göre diğer tedbirler almaktır. Fakat asıl tedavi ilerde yapılması muhtemel düşüklere mani olmaktır. Bu da, çocuğun kudsiyetini bilgisiz anneyle anlatmak, çok çocuklulara yardım etmekle olur. Hükümetimiz bu hususu da gözden uzak tutmamıştır.

Son sözümü türk kadınına hitaben bitirmek istiyordum.

Fy Türk kadını, çocuk düşürmekle memleketine, ailene ve nihayet kendi canına hıyanet ediyorsun Bundan daima sakır. Eğer korkmuyorsan çocuk düşüren bir kadından ve onun halinden ibret al.

zararlı dileği yerine getiren bir idare... İşte meşrutiyetten evvel Osmanlı İmparatorluğunun hali.

Bu şartlar içinde olan bir memleketin çok karışık ve çetin mücadele ve tehlikelere mal olabilecek kalkınmasını tasarlıyacak harekete geçmek elbette büyük adam vasfını taşıyanların harcı olabilir. Biz Mitat Paşayı, 1876 İnkilâbının lideri, uğrunda hayatını verdiği ilk Meşrutiyetin kahramanı ve bununla beraber Sanat Okullarının ilk kurucusu olarak tanıyoruz. Ferdî, henüz orta çağ lonca teşkilâtının geleneğinden kurtulmamış olan bir memlekete sanat işlerini bir metot eğitim ve öğretim meselesi olarak ele almak ve bunu gerçekleştirmeye çalışmak...

Mitat Paşanın o zamana göre ne kadar ileri ve aydın bir zihniyet taşıdığını gösterir. Bütün bu zorluklar karşısında ilk Sanat Okulunu 1863 yılı, vâlisi bulunduğu Niş de doğrudan doğruya şahsî teşebbüsü ile (İslahane) adı altında kurmuştur. Devlet idaresinde ve memleketi kalkındırmak gibi çetir bir davâda, iktisadî görüş ve anlayışın ilk şart olduğuna inandığını eserleriyle göstermiş olan Mitat Paşa, bu davada Sanat Okullarının da önemli bir yeri olduğunu bilmiş ve bulunduğu her vilâyette bir sanat okulu kurmayı yapılacak işlerin en başına geçirmiştir. Böylece

açtığı sanat okullarının kimsesiz çocuklara sığınak olacak birer "öksüz yurdu" gibi telâkki etmemiş, imparatorluğun müzmin hale gelen İktisadî dertlerinin çareleri olduğuna inanmıştır.

Bunun içindirki bu okulları Avrupadaki benzerleri gibi nizam içinde programla çalışan birer eğitim ve öğretim müessesesi, hattâ bu özellikleriyle, birlikte Tunadaki Osmanlı Ordusunun ihtiyaçlarıyla bayındırlık işlerine yardım edecek birer istihlal müessesesi olması için Avrupadan makinalar ve mütehassıslar getirerek teşkilatlandırmıştır. Niş, Sofya, Rusçuktaki Sanat Okullarının kuruluş tarihlerinin birbiri arkasından takibetmesi bu değerli devlet addminın, sanat okulu kurmakta bütün memlekette nasıl ön ayak olduğunu belirtmektedir.

Aynı zamanda Sanayi mahsüllerimizi korumak için 1862 de İstanbulda (Umumi Osmanlı Sergisi) ile 1863 de (Sanayi-i İslâh etme Komisyonu) kuruluyor.

Bu korkunç istilânın önüne böyle yarım tedbirlerle geçilmiyeceği anlaşılınca İstanbulda (İslâhı Sanayi Mektebi) açılmasına karar veriyor;

Bu okulun açılması işi, bu konu üzerinde, Niş, Sofya, Rusçuktrki başarıları bilinen o zamanki (Şurayı Devlet Reisi Mit-hat Paşaya) verilmekle beraber

Kısırlık Hakkında Bir Kaç Söz

Dr. M. Edip Tarım

Her insan görünüşte bir tesadüfün fakat hakikatte nev'in bacasını sağlayan bir insiyakın eseri olarak dünyaya gelir.

Maderle peder olup bahane,
Sevketi kaza beni cihane.

beyti hakikate uygunluğu dolayısıyla adeta bir vecize haline gelmiştir. Gecenin zifiri karanlığında üç kilometre mesafeden dışının kokusunu alan erkek yarasa aynı insiyakın esiridir.

Her gayret bir gayeye matuftur. Netice alınmayan gayretlerin insan ruhu üzerinde doğuracağı aksülamel inkisarı hayaldir. Ana ile babayı cinsî olarak birleştiren hisler çocuk

idaresi de Şurayı devlet Reisliğine bağlanmıştır.

Böylece İstanbul Sanat Okulu da gene Mithat Paşanın eliyle 1863 yılında açılmış bulunuyor.

Bundan sonra 1872 yılı Bağdatta, 1873 de Selânikte, Şamda vali iken yeni sanat okulları açmış ve 1881 de de Aydın Vâlisi iken 1886 da açılmış olan İzmirdeki İslâhaneyi teşkilatlandırarak sanat okulu haline getirmiştir.

Mithat Paşa 1822 yılında İstanbul'da doğmuştur. Asıl ismi Ahmet Şefik idi. 1836 senesi

sabibi olmak gayesine ulaşmak içindir. İnsiyaklar ne kadar kuvvetli olursa olsun bunların tesirile, sevkile yapılan gayretlerin boşa çıkması ve bu yolda beslenen ümitlerin hiçliğine uğraması da o kadar büyük inkisar doğurur. Çocuğu olmayan bir ana ve babanın ümitsizliğini ve bir işe yaramamak düşüncesi içinde çektiği iç azaplarını tatmin etmek güçtür. Baba olmak, ana olmak saadetinden mahrumiyet bahtsızlığın en acılarından. Bu ruhi ızdırapların tahlilini daha doğrusu kısırlığın ruhiyatını bir tarafa bırakarak biz kısaca fizyolojisini tetkik edelim.

Çocuk, babanın spermatazoitleri,

çırağ edildiği Divanı Hümayun Kalemünde âmirleri tarafından Mitat mahlâsı verildi.

Bütün hayatı müddetince her türlü irtica ile mertce mücadele ederek bu günün en önemli davası olan Teknik Öğretimin kurucusu, bu büyük Adam 25 Nisan 1884 de üç yıl prangalı yaşadığı Tâif Zindanında Abdülhamit tarafından boğdurularak öldürüldü.

İstibdadın maddeten yok ettiği kahramanları bu günkü Cumhuriyet nesli şanlarına yaraşır büyüklükleriyle kalblerinde yaşıyor ve daima yaşatacaktır.

Ziraat ve İktisat Köşesi : 2

Ziraatımızın Kalkınmasında Pulluğun Ehemmiyeti

F. K.

(geçen sayıdan devam)

Çeşitli topraklarda çeşitli nabatları yetiştirmek için bünyeleri muhtelif yaradılışla ki tarlalar üzerinde toprağın her bir tarzda işlememesine lâzım geldiği ve bu işi karasabanın yapamayacağının bir düstur halinde bilinmesi icabettiği bir hakikat olarak ortaya

aşlanmış ana yumurtsının ana rahminde birleşerek inkışafından hasıl olur. Normal olarak her kadın 28 günde bir defa olmak üzere yumurta ifraz eder. Ve bir yumurta değişik olarak — Bir ay bir yumurtalıkta, bir ay diğerinde olmak üzere — olgunlaşarak nefirlere girer. Cinsî münasebet neticesi ananın mihibiline dökülen baba tohum hücreleri, adeta aralarında yarış yaparak süratle ana rahmine varırlar ve en evvel ulaşan tohum hücresi yumurtayı aşılar. Aşlanmış yumurta daha evvel kendisi için hazırlanmış ana rahmine yerleşerek gelişmeye başlar ve çocuğu hasıl eder. Mümkün olan en öz ve en kısa şekilde oluş tarzını gördüğümüz bu olayın oluşunda insan idrakinin kavrayamayacağı genişlikte bir çok müessirler âmil olur. Baba tarafından bu olaya mani olarak kısırların tohum hücrelerini yapmaması (aspermie) tohum hücrelerinin kudretsiz olması, doğuştan

çıkışmış bulunuyor. İşte bu sebepten çiftçiye “ karasabanı bırak. pulluğa sarıl . diyoruz ve izah ediyoruz :

1 — Pulluk toprağın altını üstüne getirdiği, ve bütün zararlı otlaları gömdüğü halde karar saban sadece toprağı yerinde, cy-

veya sonradan bilhassa zührevî hastalıklar neticesi ifraz kanallarının tıkanması, cinsî iştahsızlık gibi olaylar aşılana mani olur. Bu hususta erkek bünyesinde vukua gelen hormonal değişiklikler ayrıca geniş bir tetkik ve yazı konusudur.

Kadın tarafından maniler çok daha fazladır. Ekseriya istikrahtan nefretten doğan (vaginismus) denilen olay, rahmi ağzının kapalı olması, hormonal bozukluklar, gayri tabiiyetler, imkânsızlıklar, çocuğun inkışafındaki arızalar, kadının bünyesi, ruhiyatı, yakalandığı hastalıklar yavrunun kaybına sebep olurlar.

Bu kayıp bir millet ölçüsünde dava olacak kadar büyüktür. Bir memleket bir millet davasının ta kendisidir. Ferdî ve millî saadeti idrak etmiş her vatandaşın bu davada hissesine düşen bir sürü vazifeler vardır ki bunlara bir başka yazımda ayrıca iliseceğim.

natır, ve altını üstüne çeviremez. ve otları gömemez.

2 — Pulluk ile altı üstüne gelmiş olan toprağın tamamen havaya maruz bırakılması neticesi, mükemmel bir havalanma meydana getirdiği halde, karasabanda bu havalandırma keyfiyeti pek cüz'îdir.

3 — Pulluğu istediğimiz derinlikte işletmek kabil olduğu halde kara sabanda bu imkânsızdır ve yaptığı derinlik ancak 19-12 ve en fazla 15 cm. arasındadır. Bu derinliğin temini de, ekseriyetle karasabanın sapına insanın fazla yüklenmesile mümkün olmaktadır ki, bu da hayvanlara pek fazla müşkilât verir.

4 — Aynı Hayvanları kullanmak ve aynı müddet çalışmak şartile pulluğun yaptığı iş miktarı, kara sabandan daima fazladır ve daha düzgündür.

5 — Billhassa tekerlekli veya arabalı pulluklar kullanıldığı takdirde, pulluğu kullanan kimse, pek az yorulduğu halde, karasabanı kullanan kimse pek fazla yorulur. Çünkü sabanı sapından mütemadiyen basmak ve idare etmek lâzımdır.

Halbukî iyi ayarlanmış bir pulluk hiç el demeksizin bile gidebilir.

— 6 Fazla çift hayvan kullanmak suretile, tek pulluk yeri-

ne müteaddit kulaklı pulluklar kullanabileceğinden, bir adamla bir kaç adamın yaptığı işi birden yaptırmak ve hem adamdan tasarruf etmek ve hemde işi ucuza mal etmek pullukla mümkün olduğu halde, karasabanda böyle bir imkân mevcut değildir.

7 — Pulluğun muhtelif ziraat işlerine uygun pek çok çeşitleri bulunmasına, ve her türlü arazide ve her çeşit topraklar üzerine o arazi ve topraklara uygun pulluklar kullanmak suretile daima mükemmel şekilde hafriyat yapmak mümkün olmasına mukabil, karasabanını böyle çeşitleri hulunmaması, (ve pek ender rast geline istisnâî vaziyetlerden sarfınazar,) umumiyetle tek tip üzerinde inşa edilmiş bulunması hesabile, pulluğun çeşitli arazide verdiği imkânları karasaban, hiç bir zaman veremez.

Hulâsa: Pulluğun her bakımdan karasabanla mukayese edilmeyecek kadar mükemmel bir âlet olduğunu bütün dünya kabul etmiş ve bizim köylümüzden de artık bunu anlamayan kalmamıştır. (3)

Atalarımız (Toprağı devirki belin doğrulsun) demişlerdi, Bu büyük sözün ifade ettiği manada toprak, karasabanla değil pullukla devrilir ve o zaman çiftçinin belı doğrulur.

Kayserili Halk Şairi Hâdi ile Bir Konuşma

Ferdi Fahir

Geçen perşembe günü ziyaretine gittiğim Evimizin sayın Reisi Bay Feyzullah Karakimseli ile konuşurken söz dönüp dolaştıktan sonra şiire geçti ve sayın Reis bana şair Hâdinin benden biraz önce geldiği zaman söylediği şiirlerden bahsederek bir kaç parçasını da okudu.

Ne zamandan beri şairle konuşup bu konuşmayı mecmuamızda yayımlıyarak kendisini etrafa tanıtmayı istediğim halde bir türlü işlerimi denk getirmemem yüzünden buna muvaffak olamadığımı üzülerek Reise söyleyince:

— O beni sevdiği için arada sırada buraya uğrar. Vaktinizin müsait olduğu bir başka gün gelerseniz ona da haber yollar buraya çağırırız; burada konuşursunuz dedi.

Kararlaştırılan perşembe günü bulunduğunu sandığım yerleri bizzat aradım, bulamadım. Bir hademe vasıtasile buldurmak düşüncesile Halkevine doğru gelirken Cumhuriyet Meydanında Hâdi karşıma çıkmasın mı? Kendisini tanımakla beraber onun beni tanımayacağını tahmin ettiğim için yaklaşıp selâm verdikten sonra evvelâ kendimi taktim ettim ve

— Üstat, ben sizi gökte ararken yerde buldum diyerek maksadımı anlattım. Güldü. Ve işi olduğundan rahatsızlığından bahsetmek istedi ise de biraz durduktan sonra ricamı reddetmenin bir nezaketsizlik olduğunu söyleyerek 'peki gidelim,' diyerek yürümeğe başladı.

Biraz şurdan burdan konuştuğundan sonra irticalen nasıl şiir söylediğini sordum.

— Tanrı söyletiyor ben de söy-

lüyorum. Yoksa bende bir şey yok dedi. Bunları övünmek için söylemiyorum ha.. diye ilâve etti.

— Yazdıklarını hiç düzeltmiyor musun diye sordum. Öylemi kalır?

— Ben öyle masa başında yazanlardan değilim, dokuz doğurarak yazmam; böylelerine de şaşıyorum dedi. Bir iki olay misal vererek o zaman ki söyledikleri koşmalardan bir ikisini okudu.

Yolda yürürken aklıma hep Çeçeron'un "Şair doğulur, fakat hatip olunur., sözü geliyordu. Hele bilhassa şu sıralarda matbuat pazarına sergi açmış olan acip ve garip şeyleri "şiir," diye okuyuculara sunan şöhret namzetlerinin (1) yazılarını düşünüyorum da Hâdi'nin bu hücumuna hak veriyorum.

Zorla güzellik olmadığı gibi şairlikte olmaz. Böyleleri 'yek beyza hazarın gıt gıdak., mümessilleri, Halit Ziya Uşaklıgil'in (Sanata dair) adlı eserinde bahsettiği piyano çalmaktan vazgeçmesi gibi geçseler ne iyi ederler.

Gerçi bir kimsenin kabiliyetsizliğine inanması, bir kadının çirkinliğine inanması kadar güçtür derler ama vaz geçenler akıllılık etmiş olurlar.

Halkevine geldikten sonra şair'e ilk sorduğum hâl tercemesine ait suale kendisinin verdiği cevabı aynen geçiriyorum.

' 1302 de doğmuşum. Mahalle mektebinde okuyup kıfzımı tekmil ettim. Ahmet Paşa Mektebine giderek oradan aliyülâla şahadetname aldım. Pederim, Tahir Ef. Hocanın medresesinde arapça ve farsça tahsil edip iki kere arabiden, mantıktan imtihan olarak askerî heyetinden.

vesika aldım. Sonra Kayseride açılan "Darülmuallimin,, e giderek orada ikmalî tahsil etmekteyken açılan muallimlik müsabakasına girerek "Muallimi evvelik,, ehliyetnamesini almakla mevaffak olum Efkere nahiyesi Başmuallimliğine tayin olundum. Sonra merkeze alınarak beş sene muallimlik ettikten sonra polislik mesleğine naklettim. Dört sene polislik yaptıktan sonra ayrılarak ticaretle meşgul olmağa başladım. Şimdi dericilik ediyorum.,,

Şaire ikinci sualimi sordum.

— İlk defa şiir söylemeniz nasıl ve ne zaman oldu?

— Daha çocukken söyledim diye başladı. Bu, irsen müntakîl olsa gerek.

Zira bir efendi dayım varmış ki o da şairmiş. (Bu zatın Zilli oğlu Mehmet Ef. Babası Hacı Ömer Ef. olduğunu da öğrendim.) Matbu eserleri varmış. İlk şiir söylemekliğim şöyle oldu diye devam etti.

Küçükken kadınlar arasında otururken oradaki kadınlardaki biri bir yalan söyledi. O zaman ben

Yalancının sözü benzer şol ardıcın közüne,

Yanarken külü savrulur semavatın yüzüne.

Oturan kadınlar anneme

— O!.. Şükriye hanım senin oğlan olacak diye gülüştüler.

Çocukluğumun ikinci şiiri Kayseriye aittir. Bir çok noksanları varsa da bunları çocukluğumun hatırası olduğu için hoş görürsünüz.

Kayseri şehri eskidir namlı
Kurulmuş ovaya etrafı dağlı,
Dağların içinde Erciyes şanlı
Menendi yok bu Kayseri şehrinin..

Yeşil dağlarında çiçekler açar,
Mahzun gönüllere neşeler saçar,
Parlak semasında bülbüller uçar
Hiç misli yok şu Kayseri şehrinin...

Asarı atikalar burda kurulmuş,
Türk'ün hünerleri burda görülmüş,
Dünyanın her yerinde namı duyulmuş
Manendi yok bu Kayseri şehrinin...

Şenlendirmiş etrafını bağları,
Türkmen yaylasıdır yüce dağları
Burca burca kokar sade yağları,
Manendi yok şu Kayseri şehrinin...

Halkı Türktür hiç yabancı bulunmaz,
Dürüsttür ahlâkı hiç hile bilmez
Kayserili gezer her yeri yılmaz
Hiç misli yok şu Kayseri şehrinin...

Çoktur meziyeti tâdat olunmaz,
Ab-ı havasına asla doyulmaz
Kayseri güzelin misli bulunmaz
Manendi yok bu Kayseri şehrinin...

Âşık Hâdi Kayseriyi metheder,
İyi olan daim iyiliğe gider
Âleme hor göstermiş burayı kader
Menendi yok şu Kayseri şehrinin...

— Hadi efendi diyorum. En çok ne zaman söylersiniz?

— Canım sıkılınca, hayrette kalınca...

Kendisinden yeni bir şiir isteyince.

— Dur dedi, Geçen gün huzuruna çıktığım zaman hayran kaldığım Valimize odasında söylediğim şiiri yazdırayım.

Mecmuamızın hacmen darlığından ötürü bu şiiri maalesef bu sayıda koyamadık. Hâdiye ait düşüncelerle birlikte bu şiiri gelecek sayıda okuyuculara sunacağım.

İmtiyaz Sahibi

Raşit Bener

Yazı İşleri Müdürü

Kâzım Özyedekçi

Basıldığı Yer:

SÜMER MATBAASI - KAYSERİ

TÜRKİŞÇİSİNE

Ey tezgâhın başında, damla damla ter döken,
Şakağının incisi, demiri eritecek...
Pulat gibi dağları ey bir hamlede söken
Senin o kutsal adın gökleri inletecek...

Öpsün o ellerinin nasırlarından herkes,
Uzanarak hürmetle sürsün dudaklarını...
Çekicinden, örsünden dünyaya yayılan ses,
Sarsın beşeriyetin birden kulaklarını...

Yeni görüşünle sen sanatına nur kattın,
Varlığınla çok yaşa, tunç çehrenin sahibi;
Ezilmiş bir artıktan Türkiyeni yarattın
İlan ettin cihana tekrar ölmezliğini...

Ey sevimli sanatkâr ey o nasırlı eller,
Ancak size borçluyuz medeniyetimizi;
İşliyen kafanızdan belirecek emeller,
Daha yükseltmelidir Cümhuriyetimizi...

Fikret Kavafoğlu

Erkek Sanat Enstitüsü Talebelerinden

TÜRK LÜK

Söylen var mı eşimiz, yer yüzünde tekiz biz,
Gurur dolu göğsümüz, tarihimiz lekesiz

Pahlı kılıç bulunmaz hiz bir an belimizde,
Savaşta kanlı kılıç şimşektir elimizde..

Dört tarafta savaştık, kanla bayrak kırmızı,
Tanrı armağan etti üstüne ay yıldızı...

Bayrağımı göklerde gül gibi görsün cihan
Anlasın önüne niçin, döküldü o asil kan...

Esirlik yer yüzünde haramdır Türk oğluna
Asf var mı mucize yaratan bu koluna?;..

İstiklâl, namus için ölmek bizce mutludur,
Türk'e kem gözle bakan muhakkak ki kahrolur..

Fikret Kavafoğlu

Erkek Sanat Enstitüsü Talebelerinden

Halkevleri Dergileri

<i>Derginin adı</i>	<i>Halkevlerinin Adı</i>	<i>Kaç gündür bir çıktığı</i>
Görüşler	Adana	Aylık
Taşpınar	Afyon	"
Yeşilirmak	Amasya	"
Tük Akdeniz	Antalya	İki aylık
Altınyaprak	Bafra	Aylık
Kaynak	Balıkesir	"
Uludağ	Bursa	Üç aylık
Ülker	Burdur	Aylık
Çoruh	Artvin	İki aylık
İnaç	Denizli	Aylık
Karacadağ	Diyanbakır	"
Altan	Eâlziğ	"
Yeni Türk	İstanbul - Eminönü	"
Halk Bilgisi Heberleri	" "	İki aylık
İstanbul	İstanbul halkevleri	15 günlük
Erciyes	Kayseri	Aylık
Halkevi	Eskişehir	"
Aksu	Giresun	"
Ön	İsparta	"
Fikirler	İzmir	15 günlük
Doğuş	Kars	Aylık
Konya	Konya	"
Gediz	Manisa	"
İçel	Mersin	"
Taşan	Merzifon	"
Yeni Milâs	Milâs	"
Muğla	Muğla	"
Akpınar	Niğde	"
Ülker	Niksar	"
İnan	Trabzon	"
19 Mayıs	Samsun	"
Dıranaz	Sinop	"
Ortayaylâ	Sivas	"
Bozok	Yozgat	"
Karaelmas	Zonguldak	15 günlük
		Üç aylık

Fiatı 20 Krş.